

6.7.2020 Dnro 3828/00.00.01.00.00/2020

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö 28.5.2020, MMM VN/13250/2020-MMM-1

RUOKAVIRASTON LAUSUNTO KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA EDUSKUNNALLE LAIKSI METSITYKSEN MÄÄRÄAIKAISESTA TUKEMISESTA

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Ruokavirastolta lausuntoa koskien hallituksen esitysluonnosta eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta. Lailla säädettäisiin uudesta määräaikaisesta metsityksen tukijärjestelmästä. Tuella voitaisiin metsittää niin sanottuja joustoalueita. Näillä tarkoitetaan esimerkiksi maatalouskäytöstä poistuneita peltoja ja tuotannosta poistettuja turvetuotantoalueita. Ympäristö- ja luontoarvoiltaan merkittäviä alueita, kuten niittyjä, ahoja, ketoja ja hakamaita, ei saisi metsittää. Maataloustuotannossa olevien peltujen ja metsämaaksi luettavien alueiden metsittämistä ei tuettaisi. Ruokavirasto haluaa lausuntonaan todeta seuraavaa.

Hallituksen esityksen kohdan 4.2 **Pääasialliset vaikutukset** alaotsikon *Vaikutukset viranomaisten toimintaan* toisessa kappaleessa todetaan, että Ruokavirastolle aiheutuu lisätehtäviä tukijärjestelmän tullessa voimaan. Kyseiseen kappaleeseen ei kuitenkaan ole sisällytetty kaikkia Ruokavirastolle aiheutuvia tehtäviä. Edellä mainittuun kappaleeseen pitäisi sisällyttää kaikki tukijärjestelmän voimaantulosta Ruokavirastolle aiheutuvat lisätehtävät. Ruokavirastolle esitetään lain toimeenpanossa tehtäviä takaisinperintään ja asiamiehelle/avustajalle määrättäviin kieltoihin, metsäkeskuksen tarkastuksiin sekä peltolohkorekisterin ristiintarkastuksiin liittyen. Kappaleeseen tulisi lisätä myös arvio resurssitarpeesta. Tehtävät edellyttävät yhteensä vähintään 1 htv:n lisäresursointia.

Lakiehdotuksen 8 §:ssä säädettäisiin metsitysvelvoitteesta. Metsitysvelvoite lakkaisi kymmenen vuoden kuluttua lakiehdotuksen 15 §:ssä tarkoitetun toteutusilmoituksen toimitamisesta. Veloitteen lakkaamisen jälkeen metsitetyt alueet voitaisiin esimerkiksi ottaa takaisin viljelykäyttöön tai alueelle istutetut kuuset voitaisiin myydä joulukuusiksi. Metsitystuen ja joulukuusiviljelmän yhdistäminen tulisi olemaan kannattava yhdistelmä, mutta ei täyttäisi täysin lain tavoitteita. Laissa tulisi harkita 10 vuotta pitempää metsitysvelvoitetta, esimerkiksi 15 – 20 vuotta. Säännöskohtaisissa perusteluissa tai muuallakaan esitysluonnoksessa ei esitetä perusteluita 10 vuoden metsitysvelvoitteen määräjälle ja sen määräytymisperusteille. Kyseinen määräaika olisi tarpeen perustella tarkemmin esitysluonnoksessa.

Lakiehdotuksen 21 §:n 2 momentissa säädettäisiin Ruokavirastolle velvollisuus tehdä metsäkeskuksen pyynnöstä metsitystukeen haettujen alueiden ja peltolohkorekisterin tietojen välillä niin sanottuja ristiintarkastuksia. Pyyntö voitaisiin esittää tarkoituksenmukaisin välein ja sillä pyrittäisiin varmistamaan, että metsitystukeen olisi haettu vain lakiehdotuksen 5 §:ssä tarkoitettuja metsitystukeen hyväksyttäviä alueita. Ristiintarkastuksella voitaisiin varmistaa, että tukeen ei haettaisi aktiiviviljelyksessä olevia tuotannossa olevia, peltoalatuksia saavia alueita. Ristiintarkastuksella varmistettaisiin, ettei jo metsitystukea saavat lohkot palaudu viljelykäyttöön. Esitetyn ristiintarkastuksen määrittelytyö ja virheellisten maksujen takaisinperinnät sekä niihin liittyvät kuulemiset olisi tehtävä Ruokavirastossa. Metsäkeskus selvittäisi muuten epäselvät tapaukset kuulemalla tai paikan päällä tehtävillä tarkastuksilla. Tapausten lukumäärästä riippuen Ruokaviraston työhön voi mennä useamman kuukauden työaika

Lakiehdotuksen 21 §:n 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin Ruokaviraston tehtäviin kuuluvien tarkastusten määrästä ja kohdentamisesta sekä muista valvonnan järjestämisen teknisistä yksityiskohdista. Ruokavirasto pitää momenttia perusteltuna ja huomauttaa, että virastolle kuuluvien nykyisten valvontatehtävien (kemera, riistavahinkolaki, EUTR, FLEGT) osalta on annettu MMM:n määräys, jossa on määrätty tarkastusmääristä ja niiden kohdentamisesta sekä muista tarkastustoimintaan liittyvistä yksityiskohdista. Rahoituslain (34/2015) 45 §:n 3 momentti on vastaava kuin lakiehdotuksen 21 §:n 3 momentti. Riistavahinkolain (105/2009) 50 §:n 1 momentin mukaan Ruokaviraston valvontatehtävästä, koskien kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten sekä metsäkeskuksen tarkastuksia, voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastusten toteuttamisesta maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lain puutavaran ja puutavaran markkinoille saattamisesta (897/2013) 14 §:ssä säädetään MMM:n valvontatehtävästä Ruokaviraston toimintaa sille ko. laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen osalta. Laki ei sisällä vastaavanlaista pykälää kuin lakiehdotuksen 21 §:n 3 momentti. Laissa FLEGT-lupajärjestelmästä (1425/2014) ei ole säädetty mitään MMM:n valvontatehtävästä. Ruokavirasto toteaa yleisesti, että lakeja alemman asteisesta sääntelystä tulisi säätää mahdollisimman yhdenmukaisesti.

Ruokavirasto pitää hyvänä, että lakiehdotuksen 16 §:ssä säädetään alueen uuden omistajan ja haltijan velvollisuuksista. Siten yhdessä 19 §:n kanssa lakiehdotuksessa säädetään selkeästi siitä, keneen takaisinperintä kohdistetaan omistajan- ja hallinnanvaihdoistilanteissa. Takaisinperinnän kohdistaminen siihen, joka on rikkonut velvoitteita, on perusteltua.

Lakiehdotuksen 19 §:n mukaan korkoa peritään tuen loppuun maksamisesta. Ruokavirastolle jää epäselväksi, mitä tässä yhteydessä tarkoitetaan tuen loppuun maksamisella. Tarkoitetaanko sillä mahdollisesti hoitopalkkion toisen erän maksamista ja koron perimistä kyseisestä ajankohdasta. Tämän tulkinnan mukaan, jos takaisinperintä tehdään ennen hoitopalkkion toisen erän maksamista, takaisinperinnälle ei peritä lainkaan korkoa. Takaisinperintätapauksissa osalta tuensaajia peritään korkoa ja osalta ei.

Ruokavirasto ehdottaa, että lakiehdotukseen 19 §:n 4 momentissa liittyvässä hallituksen esityksen tekstissä mainittaisiin selkeyden vuoksi, että Ruokavirasto vastaa myös takaisinperintäpäätösten toimeenpanosta.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ruokaviraston on vaikea tässä vaiheessa arvioida takaisinperinnässä tarvittavia lisäresursseja. Takaisinperintöjen määrä ja tarve niiden tekemiselle on avoinna. Takaisinperintöjen määrä vaikuttaa tarvittavaan htv-lisäykseen. Lisäksi on huomioitava, että Ruokaviraston muut kuin metsätehtäviä hoitavat henkilöt vastaavat takaisinperintöjen perintätoimenpiteistä. Joutomaan metsitystuen mahdolliset takaisinperinnät tämän henkilökunnan osalta vähentävät heidän tekemistään Ruokaviraston muusta perinnästä. Sampo-maksatusjärjestelmään tehtävät muutokset toteutuisivat ylläpidossa tehtävinä muutoksina.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

Ylijohtaja

Matti Puolimatka

Ylitarkastaja

Frans Haapaniemi

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har upsatts och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7